

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/154/2020
Identifikačné číslo spisu:	7111212141
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7111212141.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcu: MA2R, s.r.o., so sídlom Mlynská 2, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 599 620, zastúpený : JUDr. Marek Hrouda, advokát so sídlom Krmanova 16, Košice, IČO: 35 571 195, proti žalovanému: Z. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, H., zastúpený: Mgr. Ing. Eva Solčanová, advokátka so sídlom Sládkovičova 1, Nitra, IČO: 42 119 600, o zaplatenie 8 963,33 €, vedenej na Okresnom súde Košice I. pod sp. zn. 10C/435/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/144/2018 zo dňa 13. februára 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

1. Žalobca, podnikajúci (okrem iného aj) ako agentúra dočasného zamestnávania, sa žalobou domáhal, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu sumu 8 963,33 € ako náhradu škody z titulu ušlého zisku.

2. Okresný súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10C/435/2011 - 710 zo dňa 19. januára 2018

- výrokom I. žalobu zamietol,

- výrokom II. žalovanému priznal voči žalobcovi (nárok na) náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku,

- výrokom III. rozhodol, že Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov tlmočného

- a výrokom IV. Slovenskej republike priznal proti žalovanému (nárok na) náhradu trov z titulu svedočného s tým, že o výške týchto trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

3. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že (bod 94. odôvodnenia) žalobca sa domáhal od žalovaného náhrady škody - ušlého zisku, ktorú mal žalobcovi spôsobiť úmyselným konaním v rozpore s pracovnou zmluvou a počas trvania pracovného vzťahu. Žalovaný mal podľa žalobcu očierňovať a uvádzať nepravdivé informácie o žalobcovi, následkom čoho došlo k zániku spolupráce medzi žalobcom a jeho klientom, spoločnosťou MIROTERIE LEQUOISE, k obmedzeniu spolupráce so spoločnosťami SOREVAR a SOMAVAR, pričom následne tieto spoločnosti začali spolupracovať so spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o., pre ktorú mal žalovaný vykonávať činnosť ešte počas trvania pracovného pomeru so žalobcom. Žalovaný mal tiež oslovovať zamestnancov žalobcu s pracovnou ponukou pre spoločnosť ITsoftpeople, s.r.o., následkom čoho niektorí zamestnanci ďalej nepracovali so žalobcom, ale prešli k uvedenej spoločnosti. Žalobca vyčíslil ušlý zisk na sumu 8.963,33 €, ktorá podľa neho predstavuje čistý zisk (po odpočítaní všetkých nákladov na mzdy odvody, cestovné, náklady na prevádzku kancelárie a pod.) za predpokladu, že by jeho zamestnanci pracovali do 31.01.2011 pre klientov MACCARIO VITRAGE (za 6 zamestnancov suma 5,455,18 €) a SOMAVAR (3.508,15 €).

4. V konaní nebolo sporné (bod 95. odôvodnenia), že sporové strany uzavreli dňa 31.08.2006 pracovnú zmluvu na dobu neurčitú od 01.09.2006, v zmysle ktorej žalovaný vykonával prácu koordinátora ľudských zdrojov, zahrňujúcu hlavne organizačno-administratívnu prácu viažucu sa k vyslaným zamestnancom vo Francúzsku a žalovaný sa v nej zaviazal, že nebude počas trvania pracovného pomeru vykonávať konkurenčnú činnosť. Žalovaný vykonával činnosť koordinátora ľudských zdrojov pre žalobcu do skončenia pracovného pomeru výpoveďou zo strany žalobcu zo dňa 30.11.2010, pričom výpovedná lehota uplynula dňom 31.01.2011. Následne bol žalovaný v Sociálnej poisťovni vedený ako zamestnanec ITsoftpeople, s.r.o. od 01.04.2011 a dňom 05.05.2011 sa stal jediným spoločníkom a konateľom tejto spoločnosti. Taktiež nebolo sporné, že ITsoftpeople, s.r.o., vykonávala činnosť agentúry dočasného zamestnávania a v spornom období vysielala zamestnancov do Francúzska aj pre klientov MIROTERIE LEQUOISE a SOCIETE de MACONNERIE VAROISE (SOMAVAR); spolupráca so spoločnosťou SARL SOCIETE DE RESTAURATION (SOREVAR) nebola v konaní preukázaná.

5. Mal za preukázané (bod 96. odôvodnenia), že pracovné zmluvy so zamestnancami P. C., K. C., A. U., A. K. a A. U., ktorí boli pridelení k spoločnosti MIROTERIE LEQUOISE, boli ukončené uplynutím dohodnutej doby, resp. dohodou o rozviazaní pracovného pomeru a skončením v skúšobnej dobe zo strany žalobcu dňom 31.12.2010, resp. 20.12.2010 a títo zamestnanci boli od 03.01.2011 pridelení spoločnosti MIROTERIE LEQUOISE (ďalej aj „ML“) už spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o. Z. O. bol zamestnancom žalobcu do 09.07.2010 dočasne pridelený k spoločnosti SOMAVAR a od 02.01.2010 bol už spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o. pridelený k spoločnosti SOREVAR. Pracovný pomer zamestnanca S. E.X., P. S., bol ukončený dohodou dňa 01.11.2010, a A. S.Í., bol ukončený dohodou 04.10.2010, títo zamestnanci, pridelení žalobcom k spoločnosti SOMAVAR, boli k tejto (tej istej) spoločnosti od 02.11.2010 pridelení už spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o. Rovnako bol od 02.11.2010 spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o. pridelený k spoločnosti SOMAVAR A. S., ktorý bol do skončenia pracovného pomeru so žalobcom dohodou (do 04.10.2010) pridelený žalobcom k tej istej spoločnosti.

6. V konaní nebolo preukázané, žeby žalovaný očierňoval a uvádzal nepravdivé informácie o žalobcovi pred francúzskymi klientmi MIROTERIE LEQUOISE a SOMAVAR (bod 97. odôvodnenia). Taktiež nebolo preukázané, čo bolo jednoznačným a konkrétnym dôvodom ukončenia spolupráce medzi MIROTERIE LEQUOISE, SOREVAR a SOMAVAR so žalobcom a teda nemožno tu tvrdiť a preukázať zavinenie žalovaného (porušenie povinnosti) a príčinnú súvislosť. Žalobcom doložená správa detektíva sa týka správania žalovaného v období po ukončení pracovného vzťahu a teda (podľa súdu prvej inštancie) nepreukazuje správanie, resp. aktivity žalovaného v spornom období (november 2010 - január 2011). Súd taktiež neprihliadal na žalobcom predložené výpisy z hovorov, keďže bolo preukázané, že predmetné telefónne číslo bolo vedené na inú osobu ako žalovaného a nemožno preukázať, kto každý mohol z predmetného čísla uskutočňovať hovory (bod 98. odôvodnenia).

7. Súd prvej inštancie v bode 92. odôvodnenia poukázal na to, že ušlý zisk je stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť

dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote. Pokiaľ žalovaný nepreukáže existenciu týchto okolností a výšku ušlého zisku, ktorý mohol pri bežnom chode vecí očakávať, nemôže byť v konaní úspešný (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2017, sp. zn. 5Cdo/195/2015).

8. Z doložených pracovných zmlúv a dohôd o dočasnom pridelení, bez predloženia rámcovej zmluvy medzi žalobcom a MACCARIO VITRAGE/MIROTERIE LEQUOISE, ktorá by preukazovala ich vzťah a dohodnuté podmienky prideľovania zamestnancov, dohody o počte dočasne prideľovaných zamestnancov (rozsahu spolupráce) v roku 2010 a za predošlé obdobie nemožno vyvodit', že žalobca s takouto spoločnosťou spolupracoval (bod 99).

9. Žalobca nepreukázal (bod 100. odôvodnenia), že došlo k obmedzeniu spolupráce so spoločnosťami SOMAVAR a SOREVAR; žalobca síce predložil rámcové zmluvy za roky 2011 až 2015, ale nepredložil rámcovú zmluvu za rok 2010, z ktorej by bolo možné zistiť dohodnutý (predbežný) počet zamestnancov - rozsah spolupráce pre rok 2010. Rozsah spolupráce (počet dočasne pridelených zamestnancov) možno len nepriamo vyvodit' z določenej fakturácie uvedeným spoločnostiam za mesiac december 2010, kde žalobca fakturoval spoločnosti SOMAVAR za 11 dočasne pridelených zamestnancov a spoločnosti SOREVAR za 7 dočasne pridelených zamestnancov. Z predložených rámcových zmlúv uzavretých na obdobie roku 2011 vyplýva, že žalobca sa zaviazal, že pre SOMAVAR dočasne prideli 7 zamestnancov a pre SOREVAR 3 zamestnancov. Žalobca nepredložil ani faktúry za mesiace november 2010 a január 2011 vo vzťahu k spoločnosti SOMAVAR napriek tomu, že si za toto obdobie nárokuje uplatňuje ušlý zisk. Súd prvej inštancie mal za to, že pri uplatnení ušlého zisku nemožno vychádzať len z toho, že konkrétni zamestnanci počas mesiacov november 2010 až január 2011 už pracovali pre iného zamestnávateľa, je to nedostatočné, pričom je možné, že žalobca sa vysporiadal s odchodom týchto pracovníkov ich náhradou za iných zamestnancov a tým (by) nedošlo na strane žalobcu k vzniku škody/ušlého zisku. Žalobca nepredložil faktúry ani za predchádzajúce mesiace, aby bolo možné porovnať - vyvodit', či došlo k zníženiu počtu dočasne pridelených zamestnancov pre toho-ktorého klienta zo strany žalobcu z dôvodu odchodu zamestnancov. Žalobca nebol jednoznačný ani vo svojich tvrdeniach, keď v žalobe uviedol, že si uplatňuje ušlý zisk vo vzťahu k spoločnosti SOMAVAR, v ďalších podaniach si ho uplatnil už vo vzťahu k oboj spoločnostiam. Tu možno konštatovať, že zamestnanci S., E., O., S., D. bolo žalobcom na základe pracovných zmlúv a dohôd o dočasnom prideľovaní zamestnancov prideľovaní.. spoločnosti SOMAVAR, avšak spoločnosťou ITsoftpeople, s.r.o. boli pridelení spoločnosti SOREVAR; žalobca nepreukázal, že by v sporných mesiacoch mohol týchto zamestnancov v takom počte prideliť k spoločnosti SOREVAR. Súd prvej inštancie tiež poukázal na to, že za rok 2010 nie je predložená žiadna dohoda o dočasnom pridelení, ktorá by bola uzavretá medzi žalobcom a spoločnosťou SOREVAR. Žalobca pri týchto zamestnancoch použil pri výpočte ušlého zisku vyššiu hodinovú sadzbu 20,55 € napriek tomu, že v ním predložených Dohodách o dočasnom pridelení zamestnancov bola dohodnutá hodinová sadzba vo výške 19,60 €.

10. Napriek opakovaným výzvam žalovaný (správne má byť „žalobca“- poznámka dovolacieho súdu) súdu prvej inštancie nepreukázal výšku ním uplatnenej škody - ušlého zisku, keď uviedol sumu, ktorú by fakturoval klientovi, a to súčinom počtu pracovných dní, odpracovaných hodín za jeden deň, počtu zamestnancov a hodinovej sadzby za rok 2010 a koeficientu navýšenia odplaty v zmysle francúzskej právnej úpravy (dosiaľ sa nedostatočne vysporiadal s uplatňovaním odmeny za nadčasové hodiny) a uviedol, že pri výpočte ušlého zisku by od tejto sumy odpočítal náklady, ktoré by musel žalobca vyplatiť na mzdách, cestovných náhradách, náklady na chod kancelárie, pričom výšku jednotlivých nákladov bližšie nešpecifikoval a ani nepreukázal (napr. výšku odvodov, nákladov na chod kancelárie a pod.), čiže žalobcom vyčíslené náklady nie sú bez bližších údajov a dôkazov overiteľné (bod 101. odôvodnenia).

11. Žalobca používal označenia MACCARIO VITRAGE MIROTERIE LEQUOISE pre označenie jednej spoločnosti a nevysporiadal sa s námietkou žalovaného, že ide o názvy dvoch odlišných spoločností a ... (pokiaľ) vo vzťahu k označeniu spoločnosti SOREVAR žalobca označoval ak SARL SOCIETE DE RESTAURATION (SOREVAR) RCS Frejus B 339 624 975, 64 Boulevard de la Liberation, 83490 Le Muy, v doložených pracovných a rámcových zmluvách je uvedená spoločnosť Sté RÉNOVATION

VARIOSE (SO RE VAR), 120 Avenue des Routes, 83 200 Toulon (bod 102. odôvodnenia).

12. Žalobca sa taktiež nevysporiadal (bod 103.) s námietkami žalovaného vo vzťahu k časovým súvislostiam ukončenia pracovného vzťahu žalobcu u zamestnancov O., S., U., S., C., ktorí pre žalobcu už dlhšiu dobu nepracovali, resp. žalobca s nimi sám skončil pracovný pomer, a teda žalobca nemohol očakávať, že títo zamestnanci by boli pre neho pracovali v neskorších mesiacoch.

13. Možno teda konštatovať (bod 104.), že v konaní bolo preukázané, že u zamestnancov označených žalobcom došlo k zmene zamestnávateľa, avšak nebolo preukázané, či sa táto zmena dotkla žalobcom očakávaného zisku. Žalobca neunesol dôkazné bremeno k základnému predpokladu založenia zodpovednosti žalovaného - k existencii škody vo forme ušlého zisku. Návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne Z. Z.X. súd prvej inštancie zamietol, keďže táto už bola v konaní vypočúvaná a mal za to, že bez doloženia ďalších dôkazov vo vzťahu k uplatnenej výške ušlého zisku, ktoré už žalobca nenavrhol vykonať, by bolo vykonanie takého dôkazu neúčelné a nehospodárne (bod 105. odôvodnenia).

14. Keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu hmotnoprávných predpokladov zakladajúcich zodpovednosť žalovaného za škodu v zmysle Zákonníka práce vrátane ušlého zisku, z ktorého titulu svoje právo na náhradu škody odvodzoval, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

II.

15. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania a rozsudok súdu prvej inštancie, v rozsahu napadnutom odvolaním, potvrdil majúc za to, že súd prvej inštancie vo svojom procesnom postupe nepochybil a vo svojom rozhodnutí sa nedopustil ani skutkovej vady.

16. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ e/ a f/ CSP a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo svojom procesnom postupe nepochybil a vo svojom rozhodnutí sa nedopustil ani skutkovej vady. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a považoval ho za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie.

17. Len na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd v bodoch 12. až 23. odôvodnenia svojho rozsudku, pričom v bodoch 12. až 17. sa zaoberal právom účastníka sporu na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Skonštatoval, že súd prvej inštancie v rozsiahlom odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovaného k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyseletoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil tiež, aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu vyvodil. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode, podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické, a preto odvoláciu námietku žalobcu proti odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolací súd posúdil len ako nespokojnosť odvolateľa so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá, ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

18. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP odvolací súd mal za to, že podstata odvolacích námietok žalobcu pramení z jeho nespokojnosti so spôsobom, akým sa súd prvej inštancie skutkovo a právne vysporiadal s otázkou protiprávnosti konania žalovaného. V bode 18.

odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že, ako správne východiskovo skonštatoval aj súd prvej inštancie v bode 91. odôvodnenia jeho rozsudku, „protiprávnosť konania predstavuje len jeden z viacerých kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti zamestnanca za škodu podľa § 179 ods. 1 Zákonníka práce. Možno dať odvolateľovi za pravdu v tom, že až na úvahu o nepreukázaní jeho tvrdenia, že žalovaný ho u obchodných partnerov očierňoval (bod 97. odôvodnenia napadnutého rozsudku), súd prvej inštancie v otázke, či zo strany žalovaného došlo alebo nie k protiprávnemu konaniu, jednoznačné skutkové a právne závery neurobil. Vychádzajúc však z odôvodnenia napadnutého rozsudku nosným dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu v konečnom dôsledku zamietol, bolo nepreukázanie vzniku škody (ako takej, a tiež i jej výšky) ako ďalšej z podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu (bod 104. napadnutého rozhodnutia). K takejto výstavbe odôvodnenia odvolací súd nemá námietok a bez výhrad zdieľa názor súdu prvej inštancie, že nepreukázanie hmotnoprávnej podmienky vzniku škody je samo osebe dôvodom, pre ktorý nemožno nárok zo zodpovednosti za škodu žalobcovi po práve priznať, a preto zodpovedanie ďalších otázok spojených s posúdením naplnenia i ostatných kritérií pre vznik zodpovednosti za škodu, medzi inými tiež existencie protiprávneho konania škodcu, už nemôže mať pre vec podstatný význam, nakoľko hoci by nález v každej z takto nastolených otázok aj bol pozitívny, žalobe nemožno vyhovieť z iného dôvodu.

19. Ďalšou skupinou odvolacích námietok žalobca nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť skutkových zistení, na podklade ktorých súd prvej inštancie dospel k záveru o nepreukázaní žalobcovho tvrdenia o vzniku škody. Odvolací súd na tomto mieste poznamenáva v nadväznosti na skutočnosti uvedené už v predchádzajúcom bode tohto odôvodnenia, že drvivá väčšina skutkových výhrad žalobcu proti napadnutému rozsudku sa týkala práve protiprávneho konania žalovaného, ktoré však, ako už bolo zmienené, s ohľadom na spôsob, akým došlo k formovaniu ťažiskových dôvodov napadnutého rozhodnutia, stráca na význame preto, že súd prvej inštancie nemal za preukázanú skutočnosť vôbec vzniku škody. Zo skutkových zistení, na podklade ktorých súd prvej inštancie dospel k tomuto, pre rozhodnutie nesporne kľúčovému záveru, žalobca v odvolaní polemizoval len s jeho úsudkom, že vykonaným dokazovaním nedošlo k objektivizovaniu dôvodu, pre ktorý užívateľský zamestnávateľ ML a žalobca ukončili spoluprácu.

20. Súd prvej inštancie podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku vyšiel vo svojom skutkovom závere ohľadne dôvodov, pre ktoré došlo k ukončeniu spolupráce medzi žalobcom a ML predovšetkým z toho, že žalobca nepredložil dôkaz (najmä však rámcovú zmluvu), ktorý by preukazoval jeho vzťah s touto spoločnosťou a dohodnuté podmienky umiestňovania zamestnancov, na podklade ktorého by bolo možné ustáliť počet dočasne pridelených zamestnancov v roku 2010 a v predošlom období (bod 99 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Vznik škody v dôsledku nemožnosti ďalšieho zamestnávania zamestnancov u tohto užívateľského zamestnávateľa (ML) nemal súd prvej inštancie za zistený tiež s ohľadom na skutočnosť, že s niektorými z dotknutých zamestnancov žalobca sám skončil pracovný pomer, resp. dlhší čas už u žalobcu nepracovali (bod 103 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

21. Odvolací súd v úvahách, ktorými sa prvoinštančný súd riadil pri hodnotení dôkazov, majúcich výpovednú hodnotu k sporným okolnostiam, za ktorých došlo k ukončeniu spolupráce medzi žalobcom a ML, nevzhliadol odklon od týchto právnu praxou aprobovaných kritérií a jeho skutkový záver v tejto otázke považuje za celkom správny. I podľa názoru odvolacieho súdu nemožno v danom prípade dospieť k záveru, aby žalobcovi z obchodu so spoločnosťou ML zavinením inej osoby ušiel zisk za situácie, pokiaľ k skončeniu pracovných pomerov so zamestnancami, ktorých žalobca u tejto spoločnosti dočasne umiestňoval došlo výlučne v dôsledku právnych skutočností závislých od vôle žalobcu, alebo ako následok právnej udalosti. Podľa zistenia súdu prvej inštancie, s ktorým žalobca v odvolaní nijak nepolemizoval, totiž zo zamestnancov (ktorých žalobca tvrdil, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného nemohol v rozhodnom období umiestňovať k užívateľskému zamestnávateľovi ML) s niektorými žalobca sám skončil pracovný pomer v skúšobne dobe, dohodou, resp. uplynutím dohodnutej doby trvania, pričom po skončení pracovného pomeru u niektorých nedošlo k novej pracovnej ponuke alebo nemali záujem pre žalobcu naďalej pracovať. Podľa opisu skutkového deja mal žalobcovi ujsť zisk nielen v dôsledku toho, že stratil zamestnancov, ktorých dovtedy umiestňoval k užívateľskému zamestnávateľovi ML, ale i preto, že ML už spoluprácu s ním

ukončil. Žalobca tvrdil, že skončenie spolupráce s týmto jeho francúzskym obchodným partnerom bolo výsledkom negatívnej intervencie žalovaného. Svoje tvrdenia v tomto smere však v konaní náležite nepreukázal. Možno dať žalobcovi za pravdu v tom, že sa v okolnostiach prípadu udialo prívľa časovo a vecne súvisiacich javov na to, aby sa mohla konštatovať len ich náhodosť. Bezpochyby spôsob ich interpretácie žalobcom dáva zmysel a predstavuje racionálne vysvetlenie toho, prečo sa jeho zamestnanci ocitli v konkurenčnej spoločnosti a prečo s ním jeho obchodní partneri prestali spolupracovať celkom alebo v pôvodnom rozsahu. Treba si však uvedomiť, že ku kľúčovým faktom - k dôvodom, pre ktoré žalobca opätovne nezamestnal tých zamestnancov, ktorých pracovné pomery skončili uplynutím dohodnutého času jeho trvania a k príčinám skončenia alebo redukovania spolupráce s užívateľskými zamestnávateľmi, mali tieto dôkazne zistené skutočnosti len nepriamu výpovednú hodnotu. Vo všeobecnosti na základe nepriamych dôkazov je možné urobiť skutkový záver len v prípade, ak vzájomne súvisia a podporujú sa, sú navzájom súladné a v tejto vzájomnej previazanosti nepripúšťajú iný logický priebeh udalostí. Výstižné závery v otázke možnosti vyvodenia skutkových záverov na podklade len nepriamych dôkazov formuloval napríklad tiež NS ČR v rozsudku sp. zn. 21Cdo/2682/2013 zo dňa 26.6.2014, v ktorom dôvodil, že skutočnosť preukazovaná len nepriamymi dôkazmi možno považovať za preukázanú vtedy, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov je možné nadobudnúť istotu (presvedčenie) o tom, že táto skutočnosť sa naozaj stala (že je pravdivá; nestačí pritom, ak prichádza do úvahy len možnosť jej pravdivosti (jej pravdepodobnosť). To zjednodušene povedané znamená, že pokiaľ výsledky hodnotenia nepriamych dôkazov vytvárajú podmienky len pre úsudok, že je možné (viac alebo menej pravdepodobné), že dokazovaná skutočnosť sa stala, a teda zároveň pripúšťajú aj možnosť (väčšiu alebo menšiu pravdepodobnosť), že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, nemožno urobiť na základe nepriamych dôkazov záver o pravdivosti takejto skutočnosti. Zároveň je potrebné dodať, že právna prax za skutkovú variantu k nepriamymi dôkazmi preukazovanej skutočnosti nepovažuje taký skutkový dej, ktorý predstavuje nelogický spôsob priebehu udalostí, ktorý zakladá rozumné pochybnosti, že k nemu došlo alebo ho nemožno v okolnostiach prípadu považovať za vierohodný. A práve existencia inej logickej alternatívy vývoja skutkového deja pri rovnakých skutkových východiskách, predstavuje podľa názoru odvolacieho súdu dôvod, pre ktorý na základe vykonaného dokazovania nemožno dospieť k záveru, že k skončeniu spolupráce medzi žalobcom a ML došlo z dôvodu protiprávneho konania žalovaného. Sám žalobca totiž v konaní, zvlášť tiež v odvolaní, akcentoval skutočnosť, že tohto obchodného partnera preňho zabezpečil žalovaný, ktorý s ním výlučne po celý čas trvania ich spolupráce aj komunikoval. Vyjadril sa dokonca v tomto smere, že z toho dôvodu preňho nebolo nijak prekvapivé, že práve ML s ním ukončil spoluprácu úplne. Podľa úvahy odvolacieho súdu, pokiaľ za tohto stavu ML oznámil žalobcovi, že od neho ďalej už nebude potrebovať zamestnancov v krátkom čase po tom, čo žalovaný uplatnil voči žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru, nemožno racionálne vylúčiť, že k ukončeniu spolupráce ML so žalobcom mohlo dôjsť práve z tohto dôvodu, ktorý rozhodne nemožno právne významne pripísať na ťarchu žalovanému.

22. Obdobne správne skutkové závery (bod 22. rozsudku odvolacieho súdu) súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu prijal tiež vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam, týkajúcim sa umiestňovania zamestnancov žalobcu k užívateľskému zamestnávateľovi SOMAVAR. I v prípade zamestnancov, ktorých (žalobca tvrdil, že) v dôsledku protiprávneho konania žalovaného nemohol v rozhodnom období umiestňovať k tomuto užívateľskému zamestnávateľovi, je faktom, že žalobca s niektorými skončil pracovný pomer dohodou, resp. pracovný pomer sa skončil uplynutím dohodnutého času jeho trvania ešte v mesiaci júl 2010 a k 22.12.2010. ... Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný minimálne informoval zamestnancov žalobcu o možnosti pracovať pre ITSP, pričom so zreteľom na všetky skutočnosti možno rozumne predpokladať tiež, že ani takéto informovanie zamestnancov a ani kontakt žalovaného s ITSP v rozhodnom čase neboli náhodné. V tom možno bezpochyby vzhliadnuť silné podozrenie z porušenia v pracovnej zmluve upraveného zákazu konkurencie a činnosti poškodzujúcej záujmy zamestnávateľa. I cez to ale podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prijať jednoznačný záver, že žalobcovi ušiel v dôsledku toho reálne dosiahnuteľný zisk za situácie, keď vlastnou neobalou úpravou trvania právneho vzťahu so zamestnancami (vždy len na dobu určitú) a užívateľskými zamestnávateľmi (ad hoc vo vzťahu k dočasnému umiestneniu konkrétneho zamestnanca rovnako na dobu určitú), a tiež vlastnými právnymi úkonmi (skončením v skúšobnej dobe a dohodami) v podstate sám právne zavinil skončenie pracovného pomeru s dotknutými zamestnancami.

Tvrdiť za týchto okolností, že k neobnoveniu pracovných pomerov došlo práve následkom konania žalovaného nezohľadňuje možnosť rozumného pripustenia, že k obdobnému usporiadaniu by došlo i tak. Silným dôkazom toho sú zamestnanci, ktorí buď nedostali ďalšiu pracovnú ponuku, nemali záujem pre žalobcu pracovať resp. s ktorými žalobca skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe, alebo dohodou, čím sa žalobca právne sám vylúčil z možnosti ďalej ich zamestnávať a tým pretrhol príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a ziskom, ktorý mu ďalším nezamestnávaním týchto osôb ušiel, pokiaľ by aj bola daná.

23. Žalobca napokon v odvolaní namietal neúplnosť vykonaných dôkazov z dôvodu odmietnutia jeho dôkazného návrhu, aby bola v konaní opätovne vypočutá svedkyňa Z. Z.. Odvolací súd uviedol, že logickým predpokladom naplnenia takto žalobcom uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP, podstata ktorého spočíva v neúplnosti skutkových zistení pre nevykonanie navrhnutých dôkazov je, aby v konaní pred súdom prvej inštancie vôbec bol navrhnutý relevantný dôkaz, ktorý podľa odvolacej námietky nebol pre náležité zistenie skutkového stavu vykonaný. Vykonanie takého, pre rozhodnutie významného dôkazu, však podľa úvahy odvolacieho súdu v prejednávanej veci žalobca nenavrhol. Žalobca v odvolaní prezentoval, že návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne Z. Z. urobil podaním zo dňa 3.11.2017 a zopakoval ho na pojednávaní dňa 19.1.2018. Podľa zistenia odvolacieho súdu žalobca v podaní zo dňa 3.11.2017 navrhol uvedenú svedkyňu vypočuť k spornej výške uplatneného nároku s vysvetlením, že „...najlepšie vie ozrejmiť konajúcemu súdu spôsob výpočtu ušlého zisku...“. Na pojednávaní dňa 19.1.2018 žalobca rovnako žiadal svedkyňu Z.Q. Z. vypočuť k spôsobu vyčíslenia uplatneného nároku s konštatovaním, že táto svedkyňa by mala ozrejmiť dôvod, pre ktorý je žalobcom zvolený prepočet jediným možným spôsobom výpočtu ušlého zisku.

24. Z takto vymedzeného predmetu opakovanej svedeckej výpovede Z. Z. podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že informácie, ktoré mal tento dôkazný prostriedok priniesť, nemali dôkaznú hodnotu k niektorej z medzi stranami sporných skutočností, ale že jej účelom bolo vysvetlenie, či spresnenie tvrdení žalobcu ohľadne zvoleného spôsobu výpočtu uplatneného nároku. Navrhovanou svedeckou výpoveďou preto fakticky malo dôjsť k suplovaniu povinnosti tvrdenia žalobcu a nie k preukázaniu jeho tvrdení. Tomu mala podľa odvolacieho súdu zodpovedať tiež procesná podoba prednesenia týchto informácií, a teda žalobca, pokiaľ považoval za potrebné dovysvetliť či spresniť spôsob prepočtu ušlého zisku, mal svoje tvrdenia jednoducho doplniť a nespoliehať sa v tomto smere na výpoveď svedka, ktorému uplatňovanie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, medzi inými tiež oprávnenie tvrdiť rozhodujúce skutočnosti, zásadne neprináleží. Pokiaľ preto súd prvej inštancie takýto dôkaz odmietol vykonať (hoc z iného dôvodu), napadnuté rozhodnutie tým nezaťažil skutkovou vadou, čo vylučuje naplnenie odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP.

III.

25. Rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi doručený dňa 13.03.2019 a žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) ho napadol dňa 13.05.2019 včas podaným dovolaním z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP. Za nesprávny procesný postup, ktorým mu bolo znemožnené uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, označil to, že súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom Z. Z., keď aj odvolací súd tento postup považoval za správny.

26. Sťažovateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie pojednával v spore za účasti oboch sporových strán len na jedinom pojednávaní, a to dňa 19.01.2018, keďže pojednávanie nariadené na deň 29.11.2017 bolo zrušené a pojednávanie dňa 26.07.2017 sa zúčastnila iba právna zástupkyňa žalobcu - podľa sťažovateľa už na tomto pojednávaní mal súd prvej inštancie v zmysle § 181 ods. 2 CSP uviesť svoje predbežné právne posúdenie veci - súd teda neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ani ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná; z uvedeného dôvodu žalobca nemohol mať vedomosť ako súd prvej inštancie zamýšľa rozhodnúť a v nadväznosti na to nevedel ani žiadnym spôsobom predvídať jeho rozhodnutie a prispôsobiť tomu

prostriedky procesnej obrany a procesného útoku v spore.

27. Dôvodil, že vo vyjadrení zo dňa 03.11.2017 podrobne popísal po skutkovej stránke priebeh spolupráce so spoločnosťami MACCARIO VITRAGE, SOMAVAR a SOREVAR a vo vzťahu k tomu predložil aj listinné dôkazy. Súčasne vo vzťahu k vyčísleniu ušlého zisku navrhol v spore výsluch svedkyne Z. Z. a na tomto návrhu zotrval aj na pojednávaní dňa 19.01.2018, na ktorom zabezpečil aj prítomnosť tejto svedkyne. Z. Z. bola ako svedkyňa vypočutá na pojednávaní dňa 10.09.2013, avšak bola vypočutá k skutkovým okolnostiam a vo vzťahu k preukázaniu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vznikom škody, a teda nie k otázke samotnej výšky škody, ktorá mala byť predmetom ďalšieho dokazovania.

28. V tejto súvislosti považoval za nesprávne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v bode 23. (viď zvýraznenú časť v bode 24. rozhodnutia dovolacieho súdu) a nemôže sa s ním stotožniť.

29. Sťažovateľ poukázal na to, že odvolací súd dal žalobcovi za pravdu v tom smere, že až na úvahu o nepreukázaní jeho tvrdenia o tom, že žalovaný žalobcu očierňoval u jeho obchodných partnerov, súd prvej inštancie v otázke, či zo strany žalovaného došlo alebo nie k protiprávnemu konaniu, jednoznačné skutkové a právne závery neurobil. Taktiež mu dal za pravdu v tom, že v okolnostiach prípadu sa udialo priveľa časovo a vecne súvisiacich javov na to, aby bolo možné konštatovať len ich náhodnosť. Odvolací súd ďalej uviedol, že nosným dôvodom pre ktorý súd prvej inštancie žalobu v konečnom dôsledku zamietol, bolo nepreukázanie vzniku škody a tiež jej výšky. Z celého vedenia sporu, výsluchov jednotlivých svedkov a písomných podaní je možné prijať jednoznačný záver, že práve Z. Z. zabezpečovala na Slovensku fungovanie a chod podnikateľskej činnosti žalobcu a vypracovala aj vyčíslenie ušlého zisku. Výsluch Z. Z. bol kľúčový k ozrejmeniu samotnej výšky škody a v priamej súvislosti s tým aj k vzniku škody ako takej. Vykonanie takého dôkazu preto nemožno hodnotiť ako neúčelné a nehospodárne.

30. Z uvedených dôvodov sťažovateľ žiadal, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov celého konania, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

31. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že v zmysle ustálenej judikatúry súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy a ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je procesným pochybením súdu skutočnosť, že neakceptoval, resp. nevykonával procesnou stranou navrhnuté dôkazy.

32. Stotožnil sa s odôvodnením odvolacieho súdu, že informácie, ktoré mala žalobcom navrhovaná opakovaná svedecká výpoveď priniesť, nemali dôkaznú hodnotu k niektorej zo sporných skutočností. Jej účelom bolo vysvetlenie, či spresnenie tvrdení žalobcu ohľadom zvoleného spôsobu výpočtu uplatneného nároku a nie preukázanie jeho tvrdení.

33. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP, resp. aby ho zamietol ako nedôvodné podľa § 448 CSP.

IV.

34. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

35. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

36. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

37. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

38. Dovolateľ oprel svoje dovolanie o vadu podľa § 420 písm. f/ CSP, keď namietal vady dokazovania spočívajúce v nedostatočnom vykonaní dokazovania. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP taktiež namietal nedodržanie postupu súdu prvej inštancie podľa § 181 ods. 2 CSP.

39. Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Vzhľadom na to, že rozsudkom odvolacieho súdu došlo ku konečnému rozhodnutiu vo veci, dovolanie podľa § 420 CSP považoval za prípustné a v ďalšom sa zaoberal dôvodnosťou dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP.

41. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k nemu tvrdenej vade zmätočnosti.

42. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

43. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

44. Podľa čl. 9 CSP strany sporu majú právo sa oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi

protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

45. Podľa § 181 ods. 1 CSP po vyvolaní veci a úkonoch podľa § 180 žalobca prednesie podstatný obsah žaloby a vyjadrení podľa § 167. Žalovaný má právo vyjadriť sa k prednesu žalobcu. Strana môže odkázať na svoje písomné podanie.

46. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

47. Podľa § 182 CSP ak súd pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadрили sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

48. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

49. Podľa § 187 ods. 2 CSP dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

50. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

51. Pokiaľ žalobca v dovolaní namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, dovolací súd poukazuje na to, že túto námietku v odvolaní proti rozsudku prvej inštancie neuplatnil. Dovolací súd nie je súdom odvolacím, preto pred ním nemožno uplatňovať námietky, ktoré mohli byť uplatnené v odvolaní (§ 365 CSP). Napriek uvedenému dovolací súd uvádza nasledovné:

52. Najvyšší súd SR už v rozsudku sp. zn. 2Obdo/56/2020, k postupu súdu prvej inštancie v rozpore s § 181 ods. 2 CSP uviedol, že „že o tom, aký bol procesný postup súdu prvej inštancie a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo spisu. To, ako prebiehalo pojednávanie, dovolací súd zisťuje z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa..... V zásade platí, že postup súdu podľa § 181 ods. 2 C.s.p. je pre strany sporu a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný a transparentný, avšak zároveň sa kladie väčší dôraz na zodpovednosť strany za jej vlastnú procesnú aktivitu a transparentné substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov. To, že žalovaný predpokladal iné meritórne rozhodnutie, ho nezbavilo povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 C.s.p.), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 C.s.p.) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením.

Podľa § 181 ods. 2 C.s.p., po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

Ak samosudca citované zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie. Striktné nedodržanie postupu podľa § 181 ods. 2

CSP zo strany súdu, spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné, možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorá však sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.,

.... dovolací súd poukazuje aj na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12. januára 2012, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP (teraz § 181 ods. 2 CSP - poznámka dovolacieho súdu) neukladá povinnosť súdu „naznačiť“ svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplýva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov (pozri uznesenie).

... cieľom § 181 ods. 2 C.s.p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z vyššie uvedenej judikatúry ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p., vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22. marca 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13. mája 2014).“

53. Vychádzajúc z rozhodnutia sp. zn. 2Obdo/56/2020, dovolací súd rovnako v tejto veci uvádza, že námietka dovolateľa, týkajúca sa opomenutia postupu podľa § 181 ods. 2 CSP zo strany súdu prvej inštancie, nie je vzhľadom na ďalší priebeh konania (zápisnica z pojednávania, vykonané dokazovanie, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia) relevantná. Súd prvej inštancie vo veci pojednával viackrát (nie je právne významné, že v priebehu konania došlo k zmene vec prejednávajúceho sudcu) prebehlo pred ním aj dokazovanie, vrátane výsluchov svedkov, keď právny zástupca dovolateľ nemal ďalšie návrhy na dokazovanie k tvrdeniu, že mu škoda vznikla a súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené. Porušenie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP teda žiadnym spôsobom nediskvalifikovalo žalobcu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, navrhovať dôkazy, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod. To, že žalovaný predpokladal iné meritórne rozhodnutie, ho nezbavilo povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku a nemá žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva.

54. Vo vzťahu k namietanému dokazovaniu dovolací súd považuje za potrebné poukázať tiež na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, ale neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, akým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je v zásade v právomoci orgánu, ktorý rozhoduje o merite veci. Z uvedeného vyplýva, že právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe zahŕňa právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné (I. ÚS 52/03).

55. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci (§ 191 ods. 1 CSP). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z

hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

56. Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

57. Podľa názoru dovolacieho súdu, založiť prípustnosť dovolania nie je spôsobilá dovolacia námietka žalovaného o neúplnom vykonaní dokazovania v dôsledku opakovane navrhovaného vypočutia Z. Z., resp. o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to z nasledovných dôvodov: a/ hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, b/ pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ani prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý.

58. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

59. Dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

60. Z vyššie citovaných ustanovení CSP vyplýva, že o tom, ktorý dôkaz a ako ho vykoná, rozhoduje súd. Okolnosť, že v danom prípade súd prvej inštancie vyhodnotil, že doplnenie dokazovania o opakované vypočutie Z. Z. je neúčelné a ne hospodárne vzhľadom na skutočnosť, že nemal preukázaný

samotný vznik škody ako prvotného predpokladu oprávnenosti uplatneného nároku, dovolací súd nepovažoval za nesprávny procesný postup, ktorým by žalobcovi ako procesnej strane bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalobcovi totiž nič nebránilo v priebehu konania navrhnúť vykonanie dôkazu na preukázanie vzniku škody. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie i rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že dôvodom zamietnutia žaloby nebolo nepreukázanie výšky škody, ale nepreukázanie samotného vzniku škody. V záverečnej reči pred tým, ako súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené, žalobca uviedol (viď zápisnica o pojednávaní dňa 19.01.2018 - č. I. spisu 689 a 690), že vzhľadom na predbežné právne posúdenie konajúceho súdu považoval za kľúčový výsluch svedkyne Z. Z. práve k výpočtu ušlého zisku. Nosným dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu v konečnom dôsledku zamietol, však bolo nepreukázanie vzniku škody, nie iba jej výšky (viď bod 13. tohto rozsudku). Návrh na doplnenie dokazovania čo do preukázania vzniku škody však žalobca nemal.

61. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že prvoradým dôvodom zamietnutia žaloby bolo nepreukázanie samotného vzniku škody, keď v dôsledku napr. nepredloženia rámcových zmlúv, resp. faktúr za sporné obdobia nebolo preukázané, že (vôbec) došlo k obmedzeniu spolupráce so zahraničnými subjektmi (body 6., 8., 9.). Nepreukázanie výšky uplatňovanej škody bolo až druhoradé. Pokiaľ žalobca v dovolaní tvrdil, že výsluch Z. Z. by ozrejmil výšku škody „a v priamej súvislosti s tým aj vznik škody“, z jeho návrhu na doplnenie dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie na pojednávaní dňa 19.01.2018 opakovaným výsluchom tejto svedkyne vyplýva len to, že takým doplnením dokazovania žalobca chcel preukázať výšku škody, nie aj vznik škody. To, že by sa jej výsluchom mal preukázať aj vznik škody, začal tvrdiť až v dovolaní.

62. V súvislosti s uvedeným dovolací súd zastáva názor, že odôvodnenie odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom prvej inštancie spĺňa podmienky riadneho odôvodnenia, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné okolnosti prejednávaného prípadu, odvolací súd sa vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami, a to všetko za stavu stotožnenia sa s dôvodmi napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ku ktorým neopomenul doplniť aj ďalšie dôvody na doplnenie jeho správnosti. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a vo veci rozhodol správne, pričom v odôvodnení zhrnul rozhodné skutkové okolnosti, a to veľmi podrobne a uviedol ako jednotlivé skutkové okolnosti veci posúdil a čo z týchto konkrétnych dôkazných prostriedkov zistil a čo z nich vyplynulo pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Postup odvolacieho súdu - stotožnenie sa so závermi súdu prvej inštancie - umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne zdôrazniť na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

63. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vo veci správne rozhodol (bod 4. jeho rozsudku). Z odôvodnení rozhodnutí oboch súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Dovolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 CSP, § 393 ods. 2 CSP).

64. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom

všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že by ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolanie z dôvodu nesúhlasu s dôvodmi rozhodnutia pritom nie je prípustné (§ 423 CSP). Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady podľa § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

65. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP. Z uvedeného dôvodu jeho dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP nepovažoval za dôvodné a preto ho podľa § 448 a § 451 ods. 1 CSP zamietol.

66. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

67. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.